

TRANZITUL - REGIMUL VAMAL SUSPENSIV

*Ursu Viorica, magistrul în drept, lector superior la Catedra Drept al FCGC
Universitatea Tehnică din Moldova*

Abstract: În acest articol sunt analizate toate aspectele legale și practice legate de regimul vamal de tranzit din punct de vedere al avantajelor și inconvenientelor categoriile testamentului ordinar și prifeligiat, precum și condițiile de valabilitate cerute de lege pentru fiecare categorie în parte.

Cuvinte cheie: regim vamal, regim vamal definitiv, regim vamal suspensiv, legislație vamală, obiect de reglementare, mărfurile și al mijloacele de transport,

Obiectul de reglementare a dreptului vamal îl formează acele relații sociale care apar în procesul de trecere a mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. Deci, nu încapă îndoială că o bună parte a normelor de drept vamal sunt consacrate regimurilor vamale.

De obicei, termenul **regim vamal** este utilizat când se vorbește despre:

- a) *instituția juridică a regimurilor vamale;*
- b) *regulile aplicabile în procesul trecerii mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală;*
- c) *statutul mărfurilor și mijloacelor de transport aflate în proces de trecere a frontierei vamale.*

Atât legislația cât și doctrina utilizează cel mai frecvent sintagma „**regim vamal**” cu cel de al doilea sens. Astfel, art.1 alin.17 Cod vamal înțelege prin regim vamal, totalitatea reglementărilor vamale care determină statutul mărfurilor și al mijloacelor de transport în funcție de scopul operațiunii comerciale și de destinația mărfurilor.

Analizând din punct de vedere conceptual regimurile vamale, nu pot fi trecute cu vederea unele reguli de care va trebui să țină seama orice persoană care va dori să treacă mărfuri și mijloace de transport peste frontiera vamală.

Astfel, în primul rând trebuie să se țină cont de faptul că pentru fiecare regim vamal în parte pot fi stabilite o serie de reguli speciale altele decât cele cuprinse în Codul vamal.

Aceste reguli sunt inserate de în actele internaționale bilaterale și în actele normative subordonate legii.

În al doilea rând trebuie să se cunoască că plasarea mărfurilor și mijloacelor de transport într-un anumit regim vamal este obligatorie.

În fine, va trebui să se țină cont de faptul că la trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală persoana are a alege doar dintre regimurile vamale consacrate de legislația Republicii Moldova.

Astfel, legislația vamală a Republicii Moldova cunoaște două tipuri de regimuri vamale: **regimuri vamale definitive** și **regimuri vamale suspensive**.

Conform art. 29 alin.1 Cod vamal, **regimurile vamale suspensive** sânt operațiuni cu titlu temporar, ce au drept efect suspendarea totală sau parțială de drepturile de import sau de export.

Existența unor astfel de regimuri asigură pe de o parte, supravegherea eficientă din partea autorităților vamale asupra mărfurilor, iar pe de altă parte oferă operatorilor economici posibilitatea să execute unele operațiuni comerciale fără a fi necesar să-și blocheze sume importante pentru plata taxelor vamale care s-ar datora dacă astfel de mărfuri ar fi importate definitiv .

Tranzitul este unul din regimurile vamale suspensive și este regimul vamal în care mărfurile sunt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel.

Așadar, tranzitul reprezintă operațiunea de trecere a mărfurilor dintr-un birou vamal (numit biroul de plecare), într-un alt birou vamal (numit biroul vamal de destinație). De regula, mărfurile aflate în tranzit sunt mărfuri străine. Excepție de la această regulă fac mărfurile vămuite la export în interiorul țării.

Nu pot fi plasate sub regimul vamal de tranzit mărfurile prohibite de a fi introduse în Republica Moldova sau mărfurile restricționale dacă nu a fost respectată legislația națională ce reglementează tranzitul acestor tipuri de mărfuri.

Fiind respectată regula de mai sus, pot fi plasate în regim vamal de tranzit de la un birou vamal de plecare pînă la un birou vamal de destinație:

a) *mărfurile străine a căror intrare pe teritoriul Republicii Moldova este permisă potrivit măsurilor de politică economică și care urmează să traverseze acest teritoriul fără descărcare și reîncărcare pînă la un alt birou vamal de frontieră;*

b) *mărfurile străine a căror intrare în teritoriul vamal al Republicii Moldova este permisă potrivit măsurilor de politică economică și care urmează a fi plasate sub o anumită destinație vamală la un alt birou vamal situat pe teritoriul Republicii Moldova;*

c) *mărfurile vămuite la export în interiorul țării.*

În cazurile prevăzute la litera a) și b), tranzitul, cu excepția transporturilor pe cale ferată, se efectuează cu garantarea obligației vamale care ar putea să apară dacă mărfurile nu sunt prezentate la biroul vamal de destinație sau sunt prezentate cu lipsuri.

Pentru mărfurile transportate pe mijloace de transport rutier și pe calea ferată se aplică sistemul de tranzit comun al Uniunii Europene și statelor-membre ale acestora, conform normele metodologice emise prin ordinul Serviciul Vamal.

Regula enunțată mai sus nu exclude utilizarea sistemului de tranzit prevăzut de Convenția TIR, încheiată la Geneva la 14 iulie 1975, potrivit domeniului său de aplicare, ori a altor convenții internaționale la care Republica Moldova este parte.

Cel ce decide asupra sistemului de tranzit utilizat este transportatorul mărfurilor, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Pentru trimerile poștale internaționale nu se îndeplinesc formalități de tranzit și nu se garantează obligația vamală. În acest caz, borderoul întocmit de organul vamal înlocuiește documentul de tranzit, iar răspunzătoare de sosirea mărfurilor la destinație sunt organele poștale.

De asemenea, nu se îndeplinesc formalități de tranzit și nu se garantează obligația vamală pentru mărfurile transportate pe calea aerului și pe apă. Răspunderea cu privire la marfa tranzitată revine transportatorului.

Nu se îndeplinesc formalități de tranzit nici pentru mărfurile în stare lichidă sau gazoasă transportate prin conduct, precum și pentru curentul electric. În acest caz, răspunderea cu privire la mărfurile tranzitate revine persoanei juridice care administrează instalația de transport. Prin excepție de la această dispoziție, pentru gazul natural care tranzitează teritoriul Republicii Moldova avînd ca destinație o țară terță se va depune o declarație vamală de tranzit, pînă la data de 20 a lunii, pentru cantitatea de gaz tranzitată în cursul lunii precedente. În aplicarea acestor dispoziții, Serviciul Vamal va stabili norme tehnice de lucru.

În cazul transporturilor de mesagerie, formalitățile vamale de tranzit se efectuează în concordanță cu tipul mijlocului de transport pe care sunt încărcate coletele.

În vederea admiterii tranzitului vamal, biroul vamal de frontieră efectuează controlul vamal exterior al mijloacelor de transport și verifică concordanța documentelor de tranzit vamal cu documentele însoțitoare.

În caz de prezență a indicilor privind încălcarea regulilor vamale biroul vamal procedează la controlul vamal al mărfurilor în tranzit.

Titularul de tranzit vamal este transportatorul mărfurilor, iar în cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun, titularul de tranzit este principalul obligat. Titularul de transporturi este obligat să depună la biroul vamal de plecare, direct sau prin reprezentant, o declarație vamală de tranzit.

Formularul declarației vamale de tranzit este prevăzut în ordinul Serviciului Vamal referitor la Normele tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu.

Atunci cînd tranzitul se efectuează potrivit convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte, organul vamal accepta formularea de tranzit internațional fără să mai solicite întocmirea de documente interne.

Declarația vamală de tranzit trebuie însoțită de specificații, facturi sau de alte documente din care să rezulte valoarea și datele de identificare a mărfurilor tranzitate.

Biroul vamal de plecare acordă regimul de tranzit vamal dacă datele înscrise în declarația vamală de tranzit corespund cu cele din documentele de transport și din celelalte documente.

Termenul de încheiere pentru regimul de tranzit vamal se stabilește de biroul vamal de plecare în funcție de tipul mijlocului de transport, de distanță de parcurs și de condițiile atmosferice, fără ca durata tranzitului să depășească 8 zile.

În cadrul termenului stabilit, titularul de tranzit vamal este obligat să prezinte mărfurile, împreună cu declarația vamală de tranzit și documentele însoțitoare, la biroul vamal de destinație.

Biroul vamal de destinație înregistrează mijlocul de transport și mărfurile prezentate și confirmă documentar biroul vamal de plecare primirea mărfurilor în termen de 3 zile.

Declarația vamală de tranzit vamal constituie titlu executorului pentru plata drepturilor de import, în cazul în care titularul de tranzit nu prezintă mărfurile la biroul vamal de destinație în termenul stabilit sau le prezintă cu lipsuri.

Biroul vamal de plecare percepe drepturile de import devenite exigibile potrivit regulii de mai sus, după ce a solicitat biroul vamal de destinație informația cu privire la sosirea mărfurilor tranzitate și a primit, în scris, răspunsul acesteia. Încasarea drepturilor de import se face potrivit dispozițiilor care reglementează sistemul de tranzit folosit.

În caz de avariere a mărfurilor sau de intervenție a unei forțe majore, ele pot fi descărcate, posesorul (transportatorul) fiind obligat:

a) să asigure integritatea mărfurilor, neutilizarea lor;

b) să informeze imediat organul vamal proxim despre avarierea mărfurilor sau despre intervenția unei forțe majore, despre locul aflării lor și a mijloacelor de transport;

c) să asigure transportarea mărfurilor și deplasarea mijloacelor de transport la organul vamal proxim ori deplasarea colaboratorului vamal la locul aflării mărfurilor și a mijloacelor de transport.

Cheltuielile aferente acțiunilor menționate sunt suportate de transportator.

Mărfurile aflate în regim de tranzit vamal care din cauze fortuite, se valorifică pe teritoriul R.M. sunt supuse plății drepturilor de import .

Pentru bunurile aparținând persoanelor fizice ce tranzitează teritoriul Republicii Moldova și care prin natura, cantitatea sau valoarea lor sunt susceptibile de a fi introduse în străinătate pe teritoriul național, organele vamale solicită efectuarea de formalități vamale specifice obligației vamale ce ar putea să apară dacă mărfurile nu sunt scoase din țară.

Bibliografia

1. Codul Vamal al RM nr.1149-XIV din 20.07.2000, MO nr.160-162 (1201) din 23.12.2000.
2. Hotărârea Guvernului nr.207 din 26.02.2003 despre aprobarea regulamentelor cu privire la aplicarea regimurilor vamale MO nr.30-34/219 din 04.03.2003, Anexa nr.1, p.1.
3. Carmen Mladen, Drept vamal ,editura Economică, București, 2000,
4. Gh. Caraiani, Diaconu Gelu Ștefan, Tehnici vamale de facilitare a comerțului internațional, Lumina Lex , București 2003
5. М.М. Рассолова, Н.Д. Ариашвили. Таможенное право, Unity, Москва, 2004.
6. Б.Габричидзе, Российское таможенное право. Издательство «Норма», Москва, 2001